

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ІНСТРУКЦІЯ
З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ № ЦЗ - 01 – 22

ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора
_____ А. ШАЙКАН
Введено в дію наказом
від 02.06 2022 р. № 79.

м. Кривий Ріг
2022р.

1. Загальні положення

1.1. Інструкція встановлює порядок виконання вимог цивільного захисту (ЦЗ) в Університеті та є обов'язковою для виконання всіма працівниками. У питаннях, не врегульованих цією Інструкцією, керуватися нормами Кодексу цивільного захисту України, іншими нормативно-правовими актами у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки, вимогами інструкцій з охорони праці.

1.2. Працівники Університету повинні:

- дотримувати загальних вимог законодавства України із ЦЗ та техногенної безпеки, інструкцій з охорони праці та цієї Інструкції;
- виконувати видані відповідно до чинного законодавства приписи посадових осіб органів державного нагляду у сфері цивільного захисту.

1.3. Інформацію про загрозу надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру доводить до відома керівника навчального закладу черговий або особа, відповідальна за стан ЦЗ у навчальному закладі.

1.4. У разі виникнення аварійних ситуацій та аварій, щоб запобігти їх переходу у надзвичайну ситуацію:

- вимкнути джерела водо-, газо (паро)-, енергопостачання;
- ліквідувати джерела відкритого вогню;
- підготувати захисні споруди, за їх наявності, до негайного використання;
- звільнити проходи й проїзди тощо.

1.5. Залежно від особливостей розташування навчального закладу:

- розробити спеціальні заходи протиаварійного захисту, створювати матеріальні (об'єктові) резерви, щоб запобігти та ліквідувати надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру і їхні наслідки.
- упроваджувати системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення у разі їх виникнення працівників.
- утримувати в робочому стані засоби зв'язку та використовувати їх за призначенням.
- забезпечувати взаємодію з органами, які відповідають за дії щодо локалізації і ліквідації аварій, аварійних ситуацій, що пов'язані з небезпечними речовинами й можуть завдати шкоди життю та здоров'ю людей і навколишньому середовищу.

1.6. Розмістити таблички із зазначенням номерів телефонів для виклику аварійно-рятувальних служб.

1.7. Об'єктові системи оповіщення функціонують постійно.

1.8. Щоб забезпечити оперативність оповіщення, розробити схеми оповіщення, які затверджує керівник навчального закладу. Схеми оповіщення зберігає черговий навчального закладу на видному місці.

1.9. Підходи до захисних споруд ЦЗ, за їх наявності, евакуаційні шляхи, шляхи під'їзду автомобілів аварійно-рятувальних, протипожежних, медичних та інших служб розчищати від сміття, а в зимовий період — від снігу та льоду. У разі необхідності підходи та шляхи позначити показниками напрямків руху до них. Не захарашувати та не забудовувати ці підходи й шляхи. У темну пору доби дбати про освітлення входу в захисну споруду.

1.10. Ознайомити з цією Інструкцією під підпис усіх працівників Університету.

1.11. На видних місцях розмістити інструкції для працівників із ЦЗ та порядку дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Права та обов'язки працівників у сфері цивільного захисту

2.1. Працівники мають право отримувати:

- інформацію про надзвичайні ситуації або небезпечні події, що виникли або можуть виникнути;
- засоби колективного та індивідуального захисту;
- соціальний захист і відшкодування шкоди, заподіяної їхньому життю, здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій або проведення робіт із запобігання та ліквідації наслідків;
- домедичну допомогу, соціально-психологічну підтримку та медико-психологічну реабілітацію у разі отримання фізичних і психологічних травм.

2.2. Працівники зобов'язані:

- дотримувати правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- дотримувати заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушень виробничої дисципліни, вимог екологічної безпеки, охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;
- вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дій у разі їх виникнення, надання домедичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту;
- повідомляти службі екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;
- у разі виникнення надзвичайної ситуації до прибуття аварійно-рятувальних підрозділів вживати заходів для рятування населення і майна;
- дотримувати протиепідемічного, протиепізоотичного та протієпіфітотичного режимів, режимів радіаційного захисту.

3. Дії при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

3.1. Правила поведінки і дії в зоні радіоактивного забруднення (зараження).

Радіоактивно зараженою може бути місцевість після ядерного вибуху, а також унаслідок аварії на атомній електростанції, на інших об'єктах, що виробляють або використовують розщеплені матеріали.

Якщо виявлено радіоактивне зараження, всім учасникам освітнього процесу надіти респіратори, протипилові тканинні маски, ватно-марлеві пов'язки або протигази та укритися у захисній споруді. Якщо обставини змусили сховатись у приміщенні закладу, зачинити вікна й двері, завісити їх цупкою тканиною, затулити всі щілини.

Після зняття обмежень дотримувати заходів перестороги, оскільки частина радіоактивних речовин надовго залишається на ґрунті, рослинності, у воді, на поверхні будівель.

3.2. Дії під час аварії з поширенням небезпечних хімічних речовин (НХР).

Осередок хімічного ураження — це територія, забруднена отруйними речовинами, які можуть визвати ураження людей, тварин, рослин.

Основні ознаки аварій на хімічно небезпечних об'єктах і застосування хімічної зброї:

- поява за літаками швидко осідаючої полоси білого або легко зафарбованого кольору;
- хмари в місцях розташування хімічно небезпечних об'єктів, розривів авіабомб, ракет, снарядів;
- наявність крапель отруйних речовин на місцевості (рослинності, будівлях);
- загибель комах, птахів, гризунів;
- зів'ялість рослин;
- наявність специфічних запахів (прілого сіна, часнику).

При визначенні ознак застосування отруйних речовин (ОР) надіти протигази, застосувати засоби захисту шкіри.

Якщо на території міста трапилося витікання НХР і поширення отруйних газів, керівник закладу повинен слухати повідомлення штабу ЦЗ міста й діяти за його вказівкою.

Ураженим надати домедичну допомогу та доправити їх у незаражений район, а за необхідності — до лікувального закладу.

Покидати заражену територію швидко, намагаючись не піднімати пилу й не торкатися предметів довкола.

На зараженій території не можна знімати засоби захисту, курити, їсти, пити. Після виходу з району зараження пройти санітарну обробку, змінити білизну або весь одяг.

3.3. Правила поведінки та дії у зоні бактеріологічного зараження.

У зоні бактеріологічного зараження запроваджують спеціальний режим — карантин або обсервацію.

Карантин — суворий режим ізоляції певної групи населення з метою запобігання розповсюдженню інфекційних захворювань. У зоні карантину не дозволяється виходити з приміщень. Продукти харчування і предмети першої необхідності доставляються на об'єкт.

Обсервація — медичне спостереження за певною групою населення. У зоні обсервації медична служба ЦЗ виявляє захворювання, проводить профілактичні заходи, робить спеціальні щеплення.

Обмежити спілкування між людьми.

Не порушувати режиму харчування. Можна їсти тільки ті продукти, що зберігалися у холодильнику або в закритій тарі. Їжу обов'язково піддавати тепловій обробці, воду для пиття кип'ятити.

Дотримувати вимог особистої гігієни: щодня митися, щотижня міняти натільну й постільну білизну, постійно стежити за чистотою рук, волосся.

Перебуваючи у зоні бактеріологічного зараження, зберігати спокій і дотримувати встановлених правил.

3.4. Правила поведінки і дії під час землетрусу.

Виводити учасників освітнього процесу в безпечні місця організовано, з урахуванням обстановки. Виконувати розпорядження адміністрації.

Під час сильних підземних поштовхів якнайдалі відійти від будинків. Не залишатися поблизу об'єктів з легкозаймистими й сильнодіючими отруйними речовинами, на мостах і шляхопроводах. Не триматися за високі стовпи й паркани, не ховатись на нижніх поверхах і в підвальних приміщеннях будинків.

3.5. Правила поведінки і дії під час урагану (смерчу, грози, зливи).

Під час урагану, шквалу сховатись у підвалах, укриттях ЦЗ.

Перебуваючи в приміщенні, стерегтись поранень осколками скла, що розлітається. Щоб запобігти цьому, відійти від вікон і встати впритул до простінків. Можна використовувати для захисту міцні меблі.

Не виходити на вулицю одразу ж після послаблення вітру, тому що через кілька хвилин порив може повторитися. На вулиці триматися подалі від будівель і споруд, високих парканів, стовпів, дерев, щогл, опор, проводів.

3.6. Правила поведінки і дії при виявленні підозрілого предмета.

Повідомити з безпечної відстані орган ДСНС про знахідку за телефоном 101.

Встановити попереджувальні знаки або огорожу навколо підозрілого предмета.

Терміново евакуювати учасників освітнього процесу відповідно до схеми евакуації. Заборонено проводити евакуацію повз підозрілого предмета.

3.7. Правила поведінки і дії при розливі ртуті.

Евакуювати учасників освітнього процесу із приміщення.

Повідомити про подію у рятувальну службу за номером 101.

Викликати представників санітарної служби для проведення замірів повітря на концентрацію парів ртуті.

Перебувати у приміщенні закладу після демеркуризації лише з дозволу відповідних служб.

4. Заходи з евакуації при надзвичайній ситуації

4.1. Евакуація проводиться на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні.

4.2. Обов'язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози:

- аварій з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин;
- катастрофічного затоплення місцевості;
- масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;
- збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначає Міноборони України на особливий період).

4.3. Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон:

- можливого радіоактивного та хімічного забруднення;
- катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

4.4. Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення.

5. Навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях

5.1. Навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях є обов'язковим і здійснюється в робочий час за рахунок коштів роботодавця за програмами підготовки населення діям у надзвичайних ситуаціях, а також під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань ЦЗ.

5.2. Для працівники отримали відомості про конкретні дії у надзвичайних ситуаціях, у закладі освіти обладнується інформаційно-довідковий куточок з питань ЦЗ.

5.3. Особи під час прийняття на роботу та працівники щороку за місцем роботи проходять інструктаж із питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях. Результати інструктажу фіксують у журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

5.4. Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, мають попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, раз на рік проходять перевірку знань відповідних нормативних актів з пожежної безпеки, а посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично (один раз на три роки) проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

5.5. Допускати до роботи осіб, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань ЦЗ, зокрема з пожежної безпеки, заборонено.

Проект вносить:

Фахівець з цивільного захисту

 В. ВІЛКУН

Погоджено:

Начальник юридичного відділу

 О. СЛІСАРЕНКО